

Република Србија
КОМИСИЈА ЗА ХАРТИЈЕ ОД ВРЕДНОСТИ

Број: 3/4-106-851/8-25
Београд, 08.05.2025. године

На основу члана 68 став 1 Закона о спречавању прања новца и финансирања тероризма, Комисија за хартије од вредности на 110. седници X сазива од 08.05.2025. године, којом је председавао председник Комисије Марко Јанковић, доноси

**ЛИСТУ ИНДИКАТОРА ЗА ПРЕПОЗНАВАЊЕ СУМЊИВИХ ТРАНСАКЦИЈА
ЗА БРОКЕРСКО-ДИЛЕРСКА ДРУШТВА (ИНВЕСТИЦИОНА ДРУШТВА) И
ОВЛАШЋЕНЕ БАНКЕ (ОРГАНИЗАЦИОНЕ ДЕЛОВЕ КРЕДИТНЕ
ИНСТИТУЦИЈЕ НАМЕЊЕНЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ИНВЕСТИЦИОНИХ УСЛУГА И
АКТИВНОСТИ)**

Општи индикатори:

1. Странка се приликом успостављања пословног односа и испостављања налога за трговање инвестиционом друштву обраћа искључиво преко пуномоћника.
2. Трансакцију иницира заступник који истовремено заступа и купца и продавца.
3. Странка има лошу репутацију, познате су њене незаконите активности из прошлости или се њена прошлост не може проверити.
4. Странка или правно лице у власничкој структури странке долази из земље која, на основу података релевантних међународних организација и Управе за спречавање прања новца, не примењује стандарде у области спречавања прања новца и финансирања тероризма или се трговање обавља на берзама из тих земаља.
5. Странка обавља делатност која је у складу са Националном проценом ризика означена као високоризична.
6. Странка чија је структура таква да је тешко утврдити стварног власника или лице које има контролни удео (странке које користе трећа лица, фондације, трастови или слична лица страног права, затим добротворне и непрофитне невладине организације).
7. Странка обавља делатност за коју је карактеристичан велики обрт или уплате готовине (на пример: ресторан, кладионица, пумпа, мењачница, казино, цвећара, трговац племенитим металима, аутомобилима, уметничким делима, превозник робе и путника, спортско друштво, грађевинска фирма, инвеститор у изградњу некретнина...).

8. Странка се неуобичајено много интересује за систем организације и контроле и надзора пословања у инвестиционом друштву.
9. Странка исказује неуобичајен захтев за заштитом приватности, посебно у вези са подацима који се односе на њен идентитет, делатност, имовину или пословање и жели да увери обвезника да није потребно да попуни или приложи неки од потребних докумената или обвезник има сумњу да је достављена документација тачна или потпуна.
10. Странка одустаје од налога ради избегавања утврђивања идентитета након што је у складу са одредбама закона упозната са обавезом да се идентификује.
11. Странка или правно лице у власничкој структури странке је страно правно лице основано издавањем акција на доносиоца.
12. Странка или стварни власник странке је функционер.
13. Странка или правно лице у власничкој структури странке је оф-шор правно лице.
14. Странка употребљава адресе поштанских сандучића и друге врсте поштанских адреса уместо улице и броја или су адреса и контакт подаци које је дала странка нетачни или непостојећи.
15. Странка улаже у ликвидне хартије од вредности, а не показује интерес за резултате, провизије и друге трошкове и продаје их без остваривања економске користи.
16. Странка често мења инвестициона друштва у настојању да прикрије активности на тржишту капитала и финансијско стање или има више рачуна код различитих инвестиционих друштава.
17. Странка врши трансакције и прекњижавања између својих власничких рачуна хартија од вредности код различитих инвестиционих друштава или збирних односно кастоди рачуна без основаног разлога.
18. Странка се представља као искусан инвеститор у хартије од вредности како би објаснио изненадне велике обиме трансакција на својим рачунима.
19. Странка често купује или продаје хартије од вредности у износима које су незнатно испод износа од 15.000 ЕУР.
20. Странка не може или не жели да се изјасни о пореклу имовине из које се врши куповина хартија од вредности.
21. Странка врши пренос средстава у износу који премашује износ потребан за улагање, а затим тражи поврат преплаћеног износа.
22. Странка која раније није била активна, изненада обавља трансакције на тржишту капитала у великом обиму и вредности.
23. Странка је новоосновано домаће или страно правно лице чији је оснивачки капитал мали или нема запослене, а улаже значајне суме новца у трговање хартијама од вредности.
24. Познато је да странка ради или има пријатеље или чланове породице који раде за издаваоца хартија од вредности или та странка врши значајне куповине или продаје хартија од вредности непосредно пре објављивања вести која утичу на цену тих хартија од вредности.
25. Странка обавља трансакцију која је неуобичајено висока у односу на уобичајене трансакције странке и њене финансијске могућности.
26. Странка се распитује о томе колико брзо би могла да ликвидира рачун не објашњавајући зашто то намерава, или дајући сумњива објашњења.

27. Учестало трговање хартијама од вредности када се куповина обавља уплатом готовине на наменске рачуне, а убрзо затим врши продаја хартија од вредности испод цене.
28. Најављене (унапред уговорене) трансакције акцијама на организованом тржишту или ван организованог тржишта (ОТЦ), а нарочито када се као учесници у трансакцији појављују непознате или новоосноване компаније, повезана лица или оф-шор компаније.
29. Куповина хартија од вредности која се обавља средствима уплаћеним на више рачуна у различитим банкама, а нарочито ако су депонована средства у износу нешто испод износа за пријављивање.
30. ФОП трансакције (free of payment) – трансакције прекњижавања власништва хартија од вредности које врше инвестициона друштва у име својих странака код Централног регистра хартија од вредности, а посебно ФОП трансакције између трећих лица и ФОП трансакције које немају уобичајен разлог.
31. Странка испоставља налоге за пријем/пренос хартија од вредности на свој рачун код обвезника/друге финансијске институције у неуобичајно великом обиму, при чему обвезник није у могућности да поуздано утврди да ли реализацијом налога долази до промене власништва над хартијама од вредности (нпр. када хартије од вредности потичу са збирних рачуна код других финансијских институција/када је одредиште збирни рачун код друге финансијске институције).
32. Прекњижавање акција у виду поклона (поклони лицима која нису у сродству, поклони од стране радника у корист руководства правног лица), прекњижавање акција које као правни основ има судска или вансудска поравнања између лица у већим износима, прекњижавање између лица у конзорцијуму, унос акција ради оснивања правних лица, као и уговори о спајању уз припајање.
33. Трговање хартијама од вредности од стране правних лица са оф-шор дестинација која користе услуге депозитара у пословима вођења власничких рачуна и салдирања трансакција.
34. Странка покушава да створи слику стварне трговине хартијама од вредности, а врши фиктивну или симуловану трговину тим хартијама од вредности (странка учествује у унапред договореном или неконкурентском трговању хартијама од вредности).
35. Трговање хартијама од вредности које су биле неликвидне дужи временски период се врши изненада, преко два или више рачуна код једног или више инвестиционих друштава.
36. Странка која промовиша трговање или иницира трансакције на финансијским тржиштима и чији промотивни материјали садржи тврдње које изгледају да су намењене обмани потенцијалних инвеститора (т.ј. неуких инвеститора).
37. Странка је новоосновано домаће правно лице чији је оснивачки капитал низак, а улаже значајне износе новчаних средстава у трговање финансијским инструментима.
38. На једној адреси је пријављено више међусобно повезаних правних и физичких лица.
39. Рачуни који су били неактивни одједном се почињу користити за велике инвестиције, које не одговарају уобичајеној инвестицијској пракси и финансијској способности странке.
40. Странка врши више трансакција сличне природе истог дана на различитим локацијама.

41. Страно инвестиционо друштво врши трансфер новца у износима већим од 15.000,00 ЕУР инвестиционом друштву које послује у Републици Србији, а за порекло средстава доставља потврду да је новац од клијената (коресподент/респондент).
42. Странка, професионални инвеститор или правно лице које је регистровано под пословним именом које указује да обавља делатност коју у реалности не пружа или које је регистровано под именом којим се имитира (веома слично) име других правних лица, посебно познатих мултинационалних компанија, а код ког се уочава дуг период неактивности након оснивања, праћен изненадним и необјашњивим повећањем финансијских активности.
43. Странке, професионални инвеститори, правна лица која користе адресу е-поште са комерцијалним доменом (као што су Gmail, Yahoo, Hotmail, итд.)

Индикатори који указују на могуће финансирање тероризма:

1. У трансакцијама се појављује странка означена на консолидованој лиси Комитета за санкције на основу резолуције 1267 Савета безбедности Уједињених нација, црној листи Европске уније и друге или странка за коју се сумња да је повезана са лицима која се налазе на наведеним листама.
2. Лице се у средствима јавног информисања доводи у везу са познатом терористичком организацијом или се доводи у везу са терористичким актима, финансирањем тероризма, насилним екстремизмом, фундаментализмом, односно верским радикализмом.
3. Сумња се да странка врши трансакције по инструкцијама другог лица, у чијој се пратњи најчешће и појављује.
4. Лице полаже средства на више рачуна (личних или за која је овлашћен) и даје налог за пренос тих средстава у корист истог лица у иностранству по основу донација, помоћи и сл.
5. Постоје сазнања да странка која има лошу репутацију или код које постоји сумња у изворе средстава, у свом пословању користи виртуалне валуте, нпр. биткоин или лајткоин (енг. bitcoin, litecoin), или користи алтернативне канале плаћања (нпр. хавала, хунди), са циљем избегавања редовних финансијских канала.
6. Клијент/налогодавац/прималац средстава је повезан са подручјем у којем се одвијају терористичке активности или државом која подржава терористичке активности/групе.
7. Већи број лица овлашћен по истом рачуну физичких лица, односно непрофитних организација (невладине организације, задужбине, удружења, фондови, верске организације и др.) и честе промене овлашћених лица по рачуну.

Индикатори који указују на могуће активности финансирања ширења оружја за масовно уништење:

1. Странка или њени пословни партнери се налази(е) на листи означених лица Савета безбедности Уједињених нација и других међународних организација у којима је Република Србија члан.
2. Странка се бави снабдевањем или испоруком као и купопродајом робе двоструке намене (мирнодобске-војне) могуће за производњу и ширење оружја за масовно уништење.

уништење, нарочито ако се порекло странке веже за земље означене под сумњом за производњу и ширење оружја за масовно уништење.

3. Странка се бави војним пословима или истраживањем и у свом раду је повезана са земљама осумњиченим за производњу и ширење оружја за масовно уништење.
4. У трансакцији учествују финансијске институције за које се зна да имају недостатке у својим системима контроле у области спречавања прања новца и финансирања тероризма и/или су пословно настањене у државама са slabим прописима у области контроле извоза односно slabом применом прописа у области контроле извоза.
5. Странке укључене у трансакцију или њихове појединости (адреса, број телефона...) су слични или евентуално повезани са субјектима који су под санкцијама због ширење оружја за масовно уништење или су познати по томе да крше контролу извоза.
6. Странка користи заобилазне путеве финансијске трансакције, посебно преко земаља које имају слабо уређен финансијски систем.

ПРЕДСЕДНИК КОМИСИЈЕ

Марко Јанковић